

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о статусу датих препорука
приликом ревизије консолидованих финансијских
извјештаја Општине Рудо за 2014. годину**

Број: ИП015-17

Бања Лука, 21.12.2017. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ О СТАТУСУ ДАТИХ ПРЕПОРУКА ПРИЛИКОМ РЕВИЗИЈЕ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА ОПШТИНЕ РУДО ЗА 2014. ГОДИНУ (НАЛАЗИ)	3
	1. Увод	3
	2. Провођење препорука из предметног извјештаја	5
	2.1. Проведене препоруке	5
	2.2. Дјелимично проведене препоруке	7
	2.3. Нереализоване препоруке.....	8
	3. Закључак.....	9

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Предмет

Предмет овог ревизијског ангажмана је провјера провођења препорука датих у Извјештају о ревизији консолидованих финансијских извјештаја Општине Рудо за период 01.01-31.12.2014. године (број: РВ046-15) и доказне документације која поткрепљује provedеност препорука кроз независни ангажман ради пружања увјеравања ограниченог степена о статусу препорука датих у ревизијском извјештају.

Одговорност руководства за провођење препорука

Начелник је одговоран за припрему програма провођења датих препорука, за провођење датих препорука и извјештавање о provedеним препорукама.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо закључак о увјеравању ограниченог степена на основу provedених испитивања документације која поткрепљује извјештај о провођењу препорука. Провјеру статуса датих препорука смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске, ISAE 3000 - Ангажовања на основу којих се пружа увјеравање, која не спадају у ревизију или преглед финансијских информација и ISSAI стандардима ревизије релевантним за овај ангажман. Овим стандардима се налаже да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ангажман увјеравања планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у ограниченом степену, увјеримо у статус датих препорука, односно да ли су дате препоруке provedене у складу са очекивањима извршене ревизије.

Ангажман ради пружања увјеравања ограниченог степена укључује провођење поступака у циљу прибављања довољних и адекватних ревизијских доказа о томе да су препоруке provedене на начин како је то ревизор препоручио. То подразумијева да нисмо вршили ревизију активности, трансакција и стања билансних позиција текуће године како би се увјерили да исте или сличне грешке, неправилности и неусклађености нису поновљене, већ смо се фокусирали на књиговодствену документацију и изјаве који подржавају извјештај о провођењу препорука датих за 2014. годину. Избор поступака провјере је заснован на просуђивању, укључујући процјену ризика материјално погрешних информација у извјештају о провођењу датих препорука. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за праћење провођења препорука датих од ревизора јавног сектора у циљу осмишљавања поступака који су одговарајући у датим околностима.

Сматрамо да су прибављени докази, с обзиром на увјеравања ограниченог степена довољни и одговарајући и да подржавају закључке дате у извјештају.

Основ за закључак са резервом

Као што смо навели под тачкама 2.2. и 2.3. извјештаја:

Општина Рудо је од укупно 11 препорука које су дате у Извјештају о ревизији консолидованих финансијских извјештаја Општине Рудо за 2014. годину дјелимично провела три препоруке (под редним бројевима 1, 6 и 7), а двије препоруке није провела (под редним бројевима 2 и 3) које су дате за финансијске извјештаје.

Препоруке у којима је наведено да се: попис проводи у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, како на нивоу општинске управе, тако и код нижих буџетских корисника; прате, анализирају, процјењују исходи судских спорова и врши

резервисање средстава и Напомене уз финансијске извјештаје састављају у складу са захтјевима MPC JC и чланом 57. Правилника о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова дјелимично су проведене.

Препоруке у којима је наведено да се врши анализа и процјена наплативости доспјелих потраживања, правилно исказивање у финансијским извјештајима, евидентирање у главној књизи података о промјенама и стању пореских потраживања из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима и успостави аналитичка евиденција дугорочних кредита нису проведене.

Закључак са резервом

На основу извршене провјере провођења препорука датих у Извјештају о ревизији консолидованих финансијских извјештаја Општине Рудо за 2014. годину и документације која поткрепљује проведеноност препорука, осим за наведено у пасусу Основ за закључак са резервом, нисмо наишли ни на шта што би нас навело на увјерење да препоруке нису проведене.

В. д. главног ревизора

Јово Радукић, с.р.

Бања Лука, 21.12.2017. године

II ИЗВЈЕШТАЈ О СТАТУСУ ДАТИХ ПРЕПОРУКА ПРИЛИКОМ РЕВИЗИЈЕ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА ОПШТИНЕ РУДО ЗА 2014. ГОДИНУ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: Главна служба за ревизију) извршила је ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Рудо за 2014. годину и у ревизијском извјештају број: РВ046-15 од 09.10.2015. године изразила мишљење са резервом за финансијске извјештаје и мишљење са резервом за усклађеност.

Приликом наведене ревизије дате су препоруке да се:

- 1) код спровођења пописа обезбиједи досљедна примјена Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, како на нивоу општинске управе, тако и код нижих буџетских корисника;
- 2) врши анализа и процјена наплативости доспјелих потраживања у циљу предузимања одговарајућих мјера за њихову наплату и правилног исказивања у финансијским извјештајима и у главној књизи изврши евидентирање података о промјенама и стању пореских потраживања из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима;
- 3) спроведе препорука из претходног извјештаја, а која се односи на успостављање аналитичке евиденције дугорочних кредита;
- 4) изврши анализа завршености нефинансијске имовине у припреми и средства која су завршена и која су већ у употреби, пренесу на позицију нефинансијске имовине у употреби, као и да се њихов рачуноводствени третман усклади са тим;
- 5) биланс новчаних токова саставља у складу са чланом 54. Правилника о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова;
- 6) судски спорови прате, анализирају и врши процјена исхода истих и резервисање буџетских средстава за измирење обавеза по том основу;
- 7) Напомене уз финансијске извјештаје састављају у складу са захтјевима МРС ЈС и чланом 57. Правилника о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова.
- 8) Скупштини општине препоручено је да у складу са својим надлежностима и овлашћењима доноси одговарајуће акте, планове и програме коришћења средстава по основу накнада дефинисаних посебним законима и разматра извјештаје о коришћењу тих средстава.

Приликом наведене ревизије дате су препоруке за усклађеност пословања, да се:

- 1) успостави систем интерних контрола којим ће се обезбиједити законито, ефикасно и транспарентно трошење јавних средстава;
- 2) успостави адекватан интерни контролни систем који ће осигурати досљедну примјену новог Закона о јавним набавкама;
- 3) буџет припрема и доноси у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске.

2. Провођење препорука из предметног извјештаја

Општина Рудо (у даљем тексту Општина) је доставила Главној служби за ревизију План активности на реализацији препорука датих у Извјештају о ревизији консолидованих финансијских извјештаја Општине Рудо за период 01.01-31.12.2014. године, у року од 60 дана од датума достављања извјештаја како је то прописано чланом 21. став 3. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 98/05 и 20/14).

План активности и Извјештај о спровођењу препорука датих у ревизијском извјештају за 2014. годину достављени су Главној служби за ревизију 28.09.2017. године.

На достављени Нацрт извјештаја о статусу датих препорука приликом ревизије консолидованих финансијских извјештаја Општине Рудо за 2014. годину није било примједби.

2.1. Проведене препоруке

На основу провјере презентоване књиговодствене и друге пратеће документације и предузетих мјера (или датих образложења одговорних особа) за провођење препорука стекли смо увјерење да је Општина провела три препоруке које су дате под редним бројевима 4, 5 и 8 за финансијске извјештаје и три препоруке под редним бројевима 1, 2 и 3 за усклађеност пословања предметног ревизијског извјештаја.

Препорука за финансијске извјештаје број 4

Пренос са нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми на нефинансијску имовину у сталним средствима у употреби, објеката који су завршени, извршен је 31.12.2015. године, а на основу комплетне документације о извођењу радова и записника о техничком пријему. У употребу су стављена: спортска дворана (1.526.849 КМ), простор у мјесној заједници Старо Рудо (31.477 КМ),

У оквиру нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми и даље се воде објекти чија је изградња у току, који нису завршени: реконструкција пијаце у Рудом (65.160 КМ), нова улица Росуље (4.222 КМ), објекат дјечијег обданишта (121.900 КМ) као и објекти чија је изградња започела у току и после 2015. године.

Препорука за финансијске извјештаје број 5

Биланс новчаних токова (Извјештај о новчаним токовима) је саставни дио образаца консолидованих финансијских извјештаја које састављају надлежне службе јединица локалне самоуправе. Општина је саставила Извјештај о новчаним токовима за период 01.01-31.12.2016. године у складу са чланом 54. Правилника о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова („Службени гласник Републике Српске“ број: 16/11 и 126/11).

Препорука за финансијске извјештаје 8

Скупштина општине Рудо донијела програме и планове коришћења средстава по основу накнада дефинисаних посебним законима за 2016. и 2017. годину и редовно разматра и усваја извјештаје о утрошку средстава.

То су: Програм коришћења средстава накнаде од продаје шумских дрвних сортимената у складу чланом 89. Закона о шумама („Службени гласник Републике Српске“ број: 75/08 и 60/13); Програм коришћења средстава посебних намјена од

водних накнада у складу са члановима 188. и 195. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“ број: 50/06, 92/09 и 121/12); Програм коришћења средстава уплаћених по основу Закона о накнадама за коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије („Службени гласник Републике Српске“ број: 52/14) за изградњу примарних инфраструктурних објеката најмање 30% и за подстицај пољопривредне производње 70%; Програм одржавања улица, локалних и некатегорисаних путева на подручју општине Рудо у складу са чланом 16. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“ број: 89/13) и планираним буџетским средствима и План утрошка намјенских средстава остварених по основу Закона о заштити од пожара за реализацију посебних мјера заштите од пожара у складу са члановима 5 и 81. Закона о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске“ број: 71/12).

Препорука за усклађеност број 1

Општина је у циљу успостављања система интерних контрола којим ће обезбиједити законито и ефикасно коришћење јавних средстава донијела низ интерних аката.

У току 2017. године донесени су: Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима октобра мјесеца 2017. године, Програм стручног оспособљавања и начину полагања испита приправника у општинској управи, Правилник о коришћењу средстава репрезентације у општинској управи Рудо и Правилник о употреби службених возила у општинској управи Рудо.

Правилником о коришћењу средстава репрезентације у општинској управи Рудо утврђени су услови и начин коришћења средстава репрезентације (шта чини трошкове репрезентације, ко остварује право на коришћење средстава репрезентације, ограничења висине трошкова, одговорност за економично и сврсисходно трошење средстава, прекорачење трошкова и обавезу накнаде трошкова у случају прекорачења).

Правилником о употреби службених возила утврђен је начин, услови коришћења службених аутомобила и потрошња горива.

Препорука за усклађеност број 2

Законом о јавним набавкама који ступио је на снагу 19.11.2014. године, дата је могућност да се путем изјаве докаже испуњеност квалификационих услова. Непотпуна примјена квалификационих захтјева дефинисаних моделом стандардне тендерске документације један је од разлога давања препоруке.

Након ступања закона на снагу Општина је у складу са чланом 90. донијела Правилник о поступку директног споразума фебруара мјесеца 2015. године.

Поступци набавки реализовани у 2016. години обухваћени узорком проведени су у складу са Законом о јавним набавкама.

У поступцима набавке проведеним директним поступком (компјутерског материјала), конкурентским захтјевом (горива, асфалтирања локалних путева, насипања и санације оштећених путева) није вршена подјела набавки с намјером избјегавања примјене одговарајућег поступка дефинисаног законом у складу са чланом 15. тачка 6. Закона о јавним набавкама. Квалификациони услови у тендерској документацији су дефинисани у складу са чланом 44. закона.

Избор најповољнијег понуђача за услугу осигурања запослених и аутомобила извршен је у складу са законом поступком директног споразума.

Извјештаји о проведеним набавкама достављани су Агенцији за јавне набавке, а основни елементи закључених уговора објављивани су на интернет станици Општине у складу са чланом 75. став (1) и (2) Закона о јавним набавкама.

Препорука за усклађеност број 3

Општина је у складу са чланом 28. Закона о буџетском систему Републике Српске припремила и донијела буџет за 2016. годину.

Општина (за општинска управу и ниже буџетске кориснике у својој надлежности) редовно измирује обавезе. Утврђивање приоритета у извршавању готовинских токова, као и мјере за усклађивање буџетских издатака и буџетских средстава дефинисани чланом 13. Закона о трезору („Службени гласник Републике Српске“ број: 28/13 и 103/15) су неопходни у планирању извршења буџета.

2.2. Дјелимично проведене препоруке

Према предузетим активностима за провођење препорука датих у Извјештају о ревизији консолидованих финансијских извјештаја Општине за 2014. годину три препоруке су дјелимично проведене које су дате за финансијске извјештаје под редним бројевима 1, 6 и 7.

Препорука за финансијске извјештаје број 1

Општинска управа и нижи буџетски корисници су обавили попис имовине и обавеза на дан 31.12.2016. године.

Општинска управа је провела усаглашавање потраживања и обавеза прије пописа.

Именоване комисије за попис имовине и обавеза у Општинској управи и јавним установама у надлежности Општине су донијеле планове рада.

Јавне установе Средњошколски центар и Центар за социјални рад су пописале укупну имовину и обавезе (потраживања, дугорочно разграничене приходе и обавезе).

Попис имовине и обавеза и усклађивање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза на дан 31.12.2016. г. нису извршени у складу са члановима 4. став (1) тачка 3), 20. став (1) тачка 3) и 21. став (3) Правилника о начину вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број: 71/10 и 45/16), јер:

- нису пописане обавезе по основу накнада и збирних доприноса Јавне установе за туризам и спорт,

- извјештаји о попису не садрже упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза код јавних установа: Центра за социјални рад, за туризам и спорт, Центра за културно просвјетну дјелатност „Просвјета“, Народне библиотеке и Општинске управе у дијелу извјештаја који се односи на финансијску имовину и обавезе.

Препорука за финансијске извјештаје број 6

На дан 31.12.2016. године против Општине се воде четири судска спорова, вриједности 20.609 КМ без ефеката затезних камата. Руководство Општине је процијенило да судски спорови неће проузроковати материјално значајне штете по Општину. Евиденције ових судских спорова се воде, прати се њихов исход и на дан биласнирања врше потребна објављивања.

Општина се истовремено јавља као тужилац у судским поступцима вриједности 62.375 КМ (без укупних ефеката затезних камата).

Општина не води евиденције спорова које је путем Правобранилаштва Републике Српске покренула против неуредних дужника/корисника кредита које је Општина пласирала за подстицај економског развоја и не врши објављивања о потенцијалној имовини у складу са захтјевима МРС ЈС 19 – Резервисања, потенцијалне обавеза и потенцијална имовина, параграф 105.

Препорука за финансијске извјештаје 7

Општина је уз финансијске извјештаје сачинила Напомене/образложења која упућују на повезане информације презентоване у Прегледу прихода, примитака, расхода и издатака, Прегледу имовине, обавеза и извора, Извјештају о броју и структури запослених и Прегледу новчаних токова. Образложења пружају неопходне информације о субјекту ревизије и примијењеној рачуноводственој основи и рачуноводственим политикама.

Образложења пружају додатне информације које нису приказане у извјештају о финансијском стању, извјештају о финансијској успјешности, извјештају о промјенама нето имовине/капитала и извјештају о новчаним токовима, у складу са МРС ЈС 1- Презентација финансијских извјештаја параграф 127 б) и ц)

У напоменама су објелодањене: компоненте готовине и готовинских еквивалената као и приказани усклађени износи у извјештају о новчаним токовима са еквивалентним ставкама објелодањеним у извјештају о финансијском стању у складу са захтјевима МРСЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима параграф 5б; за сваку класу некретнине постројења и опреме признату у финансијским извјештајима користан вијек употребе или коришћене стопе амортизације и бруто књиговодствену вриједност и акумулирану исправку вриједности на почетку и на крају периода у складу са МРСЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема, параграф 88 ц) и д).

У напоменама нису објелодањене информације о судским споровима које је Општина путем Правобранилаштва Републике Српске покренула против неуредних дужника/корисника кредита за подстицај економског развоја што није у складу са МРС ЈС 19 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, параграф 105.

2.3. Нереализоване препоруке

На основу провјере презентоване документације о провођењу препорука стекли смо увјерење да Општина није реализовала двије препоруке које су дате под редним бројевима (2 и 3) за финансијске извјештаје.

Препорука за финансијске извјештаје број 2

Општина није на дан билансирања вршила процјену наплативости доспјелих потраживања и класификацију потраживања која нису наплатива у року од 12 мјесеци од датума доспијећа као ненаплатива и њихово корекцију, односно искњижавање са редовних на сумњива и спорна потраживања у складу са чланом 64. ставови (1) и (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број: 127/11). По том основу са 31.12.2016. године исказана је већа вриједност финансијске имовине.

Такође, Општина је у главној књизи вршила евидентирање података о промјенама и стању пореских потраживања из Јединствене пореске евиденције о пријављеним и

уплаћеним порезима. Приликом евиденције, није у потпуности поштовала Правилник о систему пореског књиговодства у Републици Српској и Упутство о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене („Службени гласник Републике Српске“ број: 116/13 и 109/16), јер је потраживања која су настала у извјештајном периоду и приходе обрачунског карактера евидентирала у пребијеном стању (вршила је само евиденцију потраживања која нису наплаћена у извјештајном периоду).

Препорука за финансијске извјештаје број 3

Општина је пласирала дугорочне кредите за подстицај економског развоја преко комерцијалних банака (на основу одлука Скупштине општине) Бобар банке а. д и Нове банке а. д. Према извјештајима банака Општина је развила помоћне евиденције у Еxcelу у оквиру којих прати по корисницима кредита: датум пласмана, износ кредита, намјену, рок доспијећа, износ кредита који је доспио на наплату на датум билансирања, износ који доспијева у текућој години. Наведена евиденција омогућава да се на дан билансирања врши пренос са дугорочних потраживања на дугорочна потраживања која доспијевају до годину дана у складу са МРС ЈС - 1 Презентација финансијских извјештаја, параграф 80 ц).

За кредите који су пласирани преко Нове банке, мониторинг кредита врши банка, гдје се и налазе се кредитни досије и мјесечно извјештава Општину. Од јуна мјесеца 2015. године Општина је преузела документацију о кредитима који су пласирани преко Бобар банке а. д. у ликвидацији и предузима активности наплате и вођења судских спорова против неуредних дужника путем Правобранилаштва Републике Српске. И даље у пословним књигама није успостављена аналитичка евиденција кредита, у оквиру помоћне евиденције потраживања. Одређене активности за успостављање аналитичке евиденције кредита у оквиру локалног трезора Општине уз помоћ Министарства финансија Републике Српске су планиране у наредном периоду.

3. Закључак

На основу испитане књиговодствене и друге документације и датих образложења одговорних особа, закључили смо да је Општина од укупно 11 датих препорука, провела шест препорука, три препоруке је провела дјелимично, а двије препоруке није провела.

Ревизијски тим

Мира Раљић, с.р.

Владимир Граховац, с.р.